

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 4. junij 2025

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje

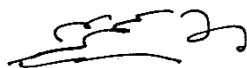
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ Od vizualnega k likovnemu je podnaslov knjige Milana Butine Slikarsko mišljenje. Butina s to jedrnato sintagmo pojasni, da likovna ustvarjalnost temelji na vizualni zaznavi, vendar pomeni njeno oblikotvorno ustvarjalno nadgradnjo. Likovno ni enako vizualnemu, čeprav temelji na vizualnem in izhaja iz njega. Zakonitosti vidne zaznave so osnova za likovno delovanje, vendar likovno preoblikuje vizualnost na način, kot ga v naravi ni.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

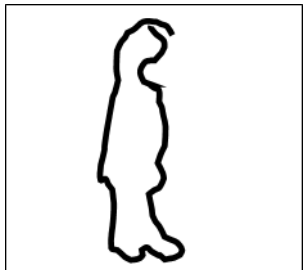
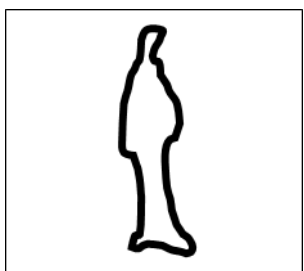
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	4	♦ materialni vidik – likovna prvina se realizira v snovi – vsaka točka je materialna, npr. kamen ♦ čutni – likovno prvino zaznamo s čuti – vsako točko zaznamo s pogledom ali otipom, npr. kamen otipamo ♦ emocionalni – likovna prvina vzbudi naša čustva – točka, ki jo zaznamo, v nas vzbudi neko doživetje, npr. kamen kot spomin iz narave ♦ konceptualni vidik – na likovno prvino se veže likovnoteoretsko znanje – o točki kot likovni prvini imamo znanje, kako deluje, v kakšnem odnosu je z linijo ipd.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca. Za naštetih štiri vidike 2 točki, za štiri utemeljitve na primeru likovne prvine točka 2 točki, skupaj 4. Kot pravilne rešitve upoštevamo sinonime za konceptualni, miselni, vsebinski in komunikacijski vidik.

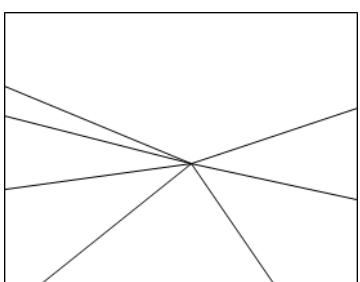
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	6	♦ Leonardo da Vinci ♦ Goethe ♦ Milan Butina ♦ Vasilij Kandinski ♦ Le Corbusier ♦ Johannes Itten	

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	Linijo kot likovno prvino ali element določata, dve od: ♦ enodimenzionalnost ♦ orisnost različnih oblik / ploskev / prostorov ipd.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

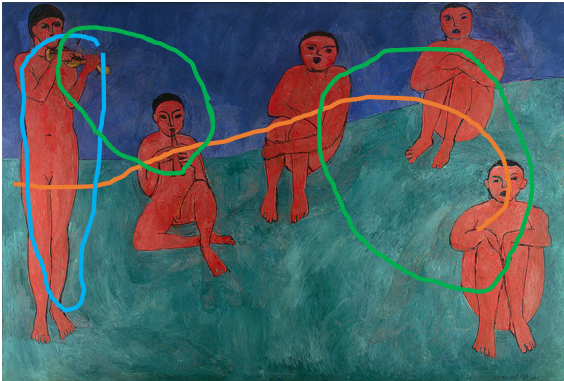
Vpr.	Točke	Rešitev		Dodatna navodila
2.2	2	formalna linija	neformalna linija	Za le formalno in neformalno linijo, ki ne izražata oblaka, 1 točka.
		♦ 	♦ 	

Vpr.	Točke	Rešitev		Dodatna navodila
2.3	6	♦ 		Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca. Za antropomorfno se upošteva asociacija na telo ali dele telesa. V primeru, da se besedilni zapis ne ujema z risbo, upoštevamo besedilni odgovor. Kandidat lahko dobi največ 3 točke. Če narisane oblike niso antropomorfne, kandidat dobi največ 5 točk.
		♦ antropomorfna oblika z aktivno linijo	♦ 	
		♦ antropomorfna oblika s pasivno linijo	♦ 	
		♦ antropomorfna oblika z medialno linijo		

Vpr.	Točke	Rešitev		Dodatna navodila
2.4	2	♦ 		Za uporabo formalne linije 1 točka, za konvergenco 1 točka. Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3	♦ krog – modra barva ♦ elipsa – vijoličasta barva ♦ kvadrat – rdeča barva	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	6	♦ ♦ Položaj: v kompoziciji so figure nameščene od levega roba vzpenjajoče se proti desnemu robu, kjer skrajno desno spodaj sedeča figura zaokroži kvintet. ♦ Teža: stoječi violinist (s sosednjim pihalcem) ob levem robu deluje težje od preostalih figur, pevcev, ki celoto uravnotežijo. ♦ Število: pet golih figur; ena stoji, dve igrata na inštrument, tri pojejo, štiri sedijo – kot pet prstov roke.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca. Za pravilno navedbo in utemeljitev/razlago ene spremenljivke v sliki 1 točka, za pravilno oznako 1 točka, skupaj 2 točki. Za naštetih tri spremenljivke, ki so pravilno utemeljene in narisane/označene, 6 točk. Za le naštetih tri spremenljivke 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	3	♦ Če likovno spremenimo svetlost ali intenzivnost barvne ploskve (posvetlimo, obarvamo figuro z drugačnim odtenkom kožne barve), bo delovala lažje. Če figuro posedemo ali ozadje obarvamo temneje, bo delovala likovno lažje. Če figuro pomanjšamo, bo delovala lažje.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

4. naloga: Barvna teorija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	♦ barva ima tri bistvene razsežnosti ♦ dimenzije: barvnost, svetlost, nasičenost	1T za zapis števila dimenzij 1T za naštetje tri dimenzije

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	3	Cezanne na sliki pri gradnji globine prostora uporabi dve načeli: ♦ toplo-hladni kontrast-barvna perspektiva in zračna perspektiva. ♦ Toplo-hladni ekrani se kažejo z izmenjujočim se nizanjem toplih in hladnih pasov. ♦ Z oddaljenostjo postanejo barve manj nasičene in detajli manj izraziti. Z oddaljenostjo vsi pasovi postajajo hladnejši.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca. Za navedbo obeh načel 1 točka. Za razlago vsakega načela 1 točka, skupaj 2 točki.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	7	♦ kontrast barve k barvi ♦ svetlo-temni kontrast ♦ simultani kontrast ♦ toplo-hladni kontrast ♦ komplementarni kontrast ♦ kontrast kakovosti ♦ kontrast količin	

5. naloga: Likovna kompozicija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	♦ repeticija ALI variirana repeticija ♦ Variirana repeticija je ponavljanje elementa s spremembami, npr. velikosti, smeri.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.
	2	♦ gradacija ALI radiacija ♦ Gradacija je stopnjevanje, npr. velikosti, svetlosti, smeri elementov. ALI Pri radiaciji gre za krožno stopnjevanje likovnih elementov iz središča navzven.	
	2	♦ radiacija ALI gradacija ♦ Pri radiaciji gre za krožno stopnjevanje likovnih elementov iz središča navzven. ALI Gradacija je stopnjevanje, npr. velikosti, svetlosti, smeri elementov.	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	4	♦ V kompoziciji gre za ponavljanje enakih oblik, ki se v slikovnem polju enakomerno ritmično stopnjujejo po velikosti od zgornjega roba proti spodnjemu robu formata. ♦ Na spodnjem robu formata, ki praviloma deluje kot prostorsko najbližji oziroma prvi plan, so oblike največje. ♦ Razporeditev velikosti enot ustreza zakonitostim centralne perspektive, saj se prostor, predmeti in razdalje z oddaljevanjem zožujejo, manjšajo, krajšajo. ♦ Na spodnjem robu formata je tudi največja gostota elementov, ki se z navideznim oddaljevanjem postopoma redčijo.	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.
	1	♦ Kompozicija je statično uravnotežena, ker je simetrična. Simetrijo opazimo glede na celoto in glede na posamezne dele.	
	1	tri od: ♦ okroglo – oglato ♦ krivo – ravno ♦ svetlo – temno ♦ veliko – majhno ...	Za tri naštet kontraste dobi kandidat 1 točko.
Skupaj	6		

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno. Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše. Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovnoteoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja. Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje. Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek. Od 4 do 7 točk dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi. Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.
Skupaj	50		